

Barn gör rätt om de kan

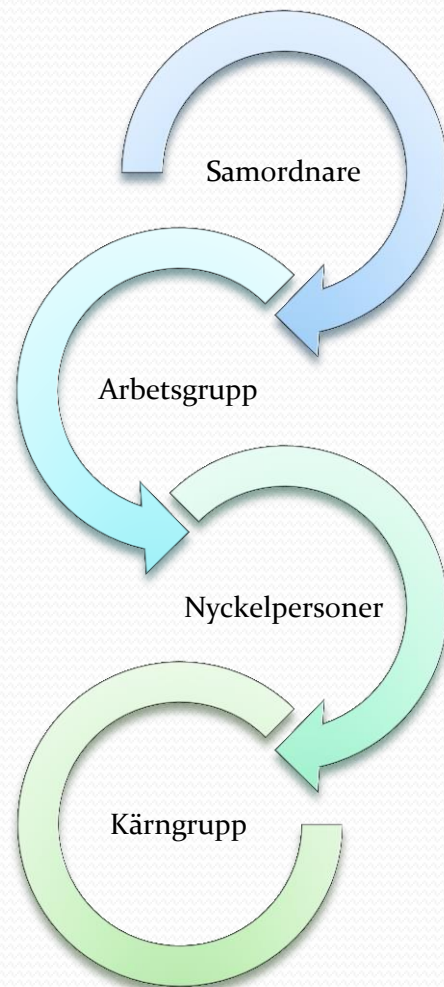

Ur Barn- och utbildningsnämnden övergripande mål:

**Demokrati och delaktighet för alla
Ungdomsarbetslösheten ska minska**

- Öka personalens (förskoleklass - årskurs 9) kompetens och färdighet att möta och bemöta elever med problemskapande beteende.
- Utbildningsinsats *Barn gör rätt om de kan* kommer pågå fram till **2020** med olika kompetensutvecklingsinsatser. Under 2017 arbetas en aktivitetsplan fram för de olika åren.
- Detta skapar bättre förutsättningar att uppnå de nationella kunskapsmålen.

Barn gör rätt om de kan - organisation

Planerade aktiviteter ht 2017

- Nyckelpersoner samt rektorer läser "Hitta Rätt" (Ross Greene, 2016)
- A-dag 14/8 kl. 9-12 - gemensamt litteraturseminarium med rektorer och nyckelpersoner
- Barn- och Elevhälsans personal läser "Hitta Rätt" (Ross Greene, 2016) och har litteraturseminarium 1/9
- Nyckelpersonsträff 14/9 kl. 9-12
- Utbildningstillfälle för all personal 28-29/9, halv A-dag (hålls av nyckelpersoner)
- Karl Witting för nyanställda m.fl. 25 september
- Barn- och elevhälsan (specialpedagoger och psykologer) erbjuder stöd och konsultation kring Ross Greenes metoder, ALSUP och plan B (Ansökan sker på befintlig blankett till Barn- och elevhälsan)
- Kuratorerna har möjlighet att genomföra samtal med grupper/klasser utifrån grunderna i CPS

Värdegrund

Att möta barn och elever i svåra situationer – att arbeta med problemskapande beteende - del 1

Olika synsätt som påverkar hur vi agerar

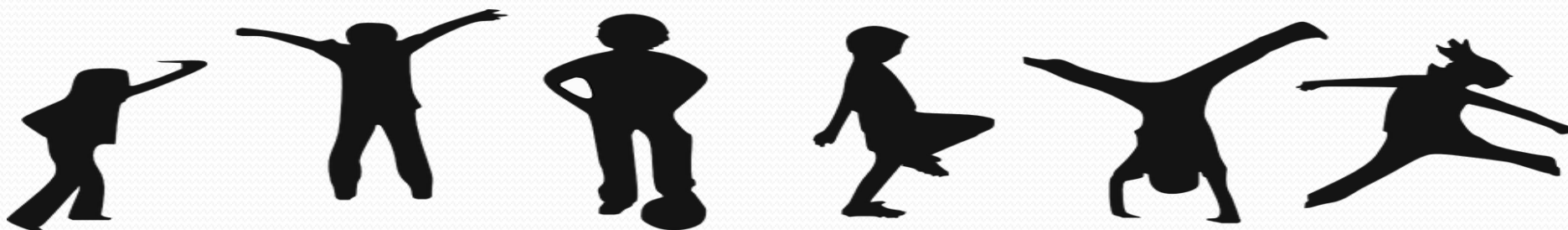
Kategoriskt - Relationellt

<https://www.spsm.se/studiepaket-npf/moment-4/>

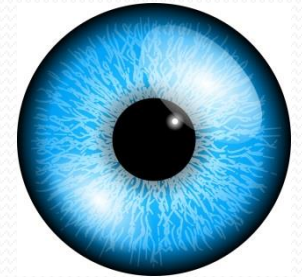
Studiepaket

NPF

Change Your Lenses...

Vilket synsätt utgår du ifrån?

Kategoriskt

Mirjam förstör för de andra på rasten – vad ska vi göra med **henne**?

Relationellt

Rastsituationen verkar vara svår för Mirjam – vad kan **vi** göra?

The iceberg of behaviour

visible

behaviour / "Problems"

invisible

Reasons
The "why"
of behaviour

P. Vermeulen

ALSUP

Collaborative & Proactive Solutions
The Next Generation of Solving Problems Collaboratively

BARNETS NAMN _____

DATUM _____

INSTRUKTIONER: ALSUP är till för att användas som en diskussionsguide, snarare än en fristående check-lista eller skattningsskala. Den bör användas för att identifiera specifika eftersläpande färdigheter och lösta problem för ett specifikt barn eller ungdom. Om en eftersläpande färdighet stämmer, kryssa i den. Innan du fortsätter till nästa eftersläpande färdighet, identifiera den specifika förväntan barnet har svårt att möta i relation till den eftersläpade färdigheten (det lösta problemet). Exempel på lösta problem finns i slutet av sidan.

EFTERSLÄPANDE FÄRDIGHETER	OLOSTA PROBLEM
☐ Svårighet med övergångar, att byta från en tanke eller en uppgift till en annan	
☐ Svårighet att göra saker i en logisk eller förutbestämd ordning	
☐ Svårighet att fortsätta med svåra eller mödosamma uppgifter	
☐ Svårigheter med tidsuppfattning	
☐ Svårighet att bibehålla fokus	
☐ Svårighet att ta i beaktande sannolika utfall eller konsekvenser av handlingar (impulsiv)	
☐ Svårighet att ta i beaktande flera lösningar till ett problem	
☐ Svårighet att uttrycka angelägenheter, behov eller tankar i ord	
☐ Svårighet att hantera känslomässiga reaktioner på frustration och tänka rationellt	
☐ Kronisk irriterhet och/eller oro som på ett betydande sätt hindrar förmågan att problemlösa eller ökar frustration	
☐ Svårighet att se "gräskalor"/ konkret, bokstavigt, svartvitt tänkande	
☐ Svårighet att avvika från regler och rutiner	
☐ Svårighet att hantera oförutsägbarhet, tvetydighet, osäkerhet och ryheter	
☐ Svårighet att byta från en ursprunglig idé, plan eller lösning	
☐ Svårighet att ta i beaktande tecken i en situation som tyder på behov att ändra en planerad handling	
☐ Oflexibla, felaktiga tolkningar/ kognitiva förväningar eller fördomar (T.ex. "Alla är ute efter mig", "Ingen gillar mig", "Ni skyller alltid på mig", "Det är orättvist", "Jag är dumm")	
☐ Svårighet att uppmärksamma eller korrekt tolka sociala signaler/ svårighet att lösa av sociala nyanser	
☐ Svårighet att påbörja samtal, ta sig in i grupper, skapa kontakt med andra människor/söker andra grundläggande sociala färdigheter	
☐ Svårighet att söka uppmärksamhet på lämpliga sätt	
☐ Svårighet att värdera hur hans/hennes beteende påverkar andra	
☐ Svårighet att leva sig in i någon annans situation, att ta in en annan persons perspektiv eller synpunkt	
☐ Svårighet att ta in hur han/hon uppfattas av andra	
☐ Sensoriska/motoriska svårigheter	

GUIDE TILL OLOSTA PROBLEM: Olösta problem är de specifika förväntningar ett barn har svårt att möta. Olösta problem skall vara fria från problemlösnings beteende; fria från vuxenteorier och förklaringar; specifika; "klyvda" det vill säga särskilda och inte ihopklumpade.

EXEMPEL HEMMA

- Svårighet att på upp ur sängen på morgonen i tid för att ta sig till skolan
- Svårighet att påbörja eller avsluta läxor (specificera vilken läxa)
- Svårighet att avsluta TV-spel i tid inför lördags
- Svårighet att komma in för att äta middag när hon/han leker ute
- Svårighet med känslan av sömner i strumpor
- Svårighet att komma överens med sin bror om vilket TV program de skall se efter skolan

EXEMPEL I SKOLAN

- Svårighet att gå över från elevens val till matematik
- Svårighet att sitta bredvid Kyle under samlingen
- Svårighet att räcka upp handen under diskussioner på SO
- Svårighet att påbörja ett projekt om tektoniska plattor på geograf
- Svårighet att stå i lunchkö

REV 08/16

livesinthebalance.org

Lives in Balance
Changing the conversation about behaviorally challenging kids

SWEDISH

Att möta barn och elever i svåra situationer – att arbeta med problemskapande beteende - del 1

Clemens och Zarkowska

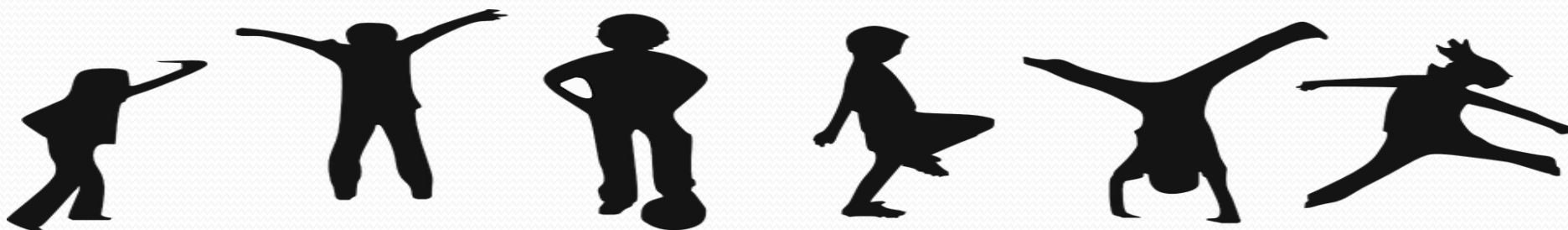
Vikten att vi förstår att vårt agerande och hur vi tänker kring barnens/elevernas beteende handlar väldigt mycket om oss själva.

<https://www.spsm.se/studiepaket-npf/moment-4/>

Studiepaket

NPF

Change Your Lenses...

1. Vad är problemskapande beteende för dig?
2. Vad tror du påverkar din syn på problemskapande beteende?
 - Din toleransnivå
 - Din personlighet
 - Dina värderingar – din acceptans av beteendet
 - Din attityd och ditt förhållande till barnet/eleven

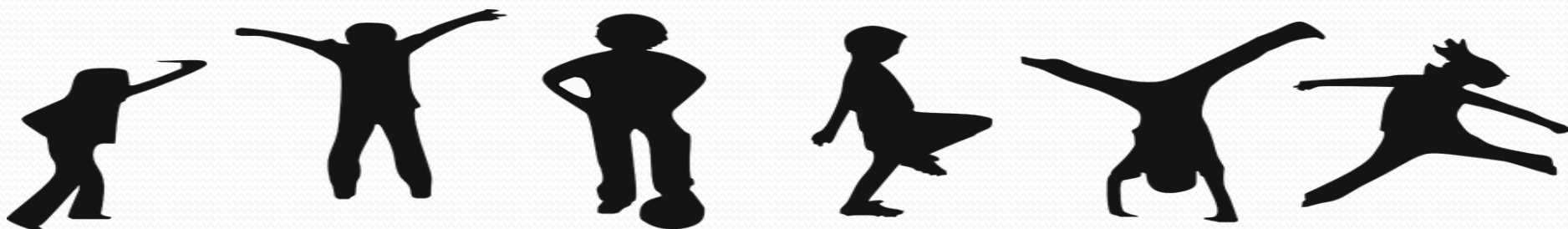
Att möta barn och elever i svåra situationer – att arbeta med problemskapande beteende - del 1

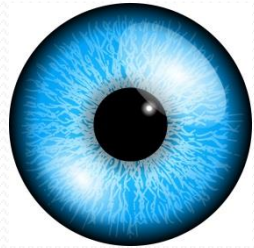
Clemens och Zarkowska
Reaktioner på beteende

<https://www.spsm.se/studiepaket-npf/moment-4/>

Studiepaket
NPF

Change Your Lenses...

Hur reagerar du vid problemskapande beteende?

Fundera kring:

- Dina tankar om orsaker till beteendet
- Dina känslor (t.ex. rädsla, motvilja, glädje)
- Ditt förhållande och känslor för barnet/eleven
- Dina egna behov

Lågaffektivt bemötande...

- Affektsmitta
- Undvik ögonkontakt
- Undvik beröring
- Avstånd – respektera det personliga utrymmet:
 - När du känner ett behov av att gå framåt ska du gå två steg bakåt
 - Få bort de andra elever så att avståndet upprätthålls
 - Ställ dig aldrig mitt emot eleven
- Kroppsspråk (undvik att markera dig)
- Sätt dig

Lågaffektivt bemötande forts.

- Prata lugnt eller inte alls
- Ge dig
- Byt personal
- Vänta
- Avledning (t.ex. humor, fråga, förslag, erkänn att du gjort fel...)

I nödsituationer...

I nödsituationer där du måste ta tag i en elev:

- Använd rörelse, inte fastlåsning som ökar adrenalinpåslaget ytterligare.
- Släpp aktivt efter några sekunder.
- Se till att undvika smärta. Smärta ökar stressen.

(Ur "Problemskapande beteende", Bo Hejlskov Elvén)

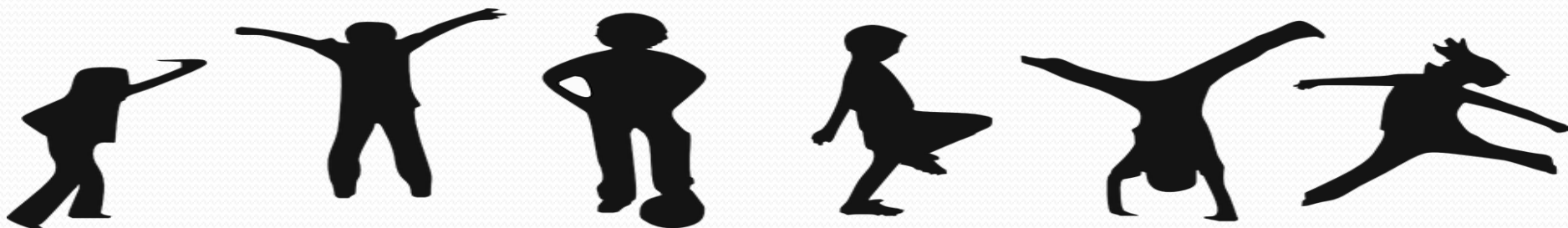
Att möta barn och elever i svåra situationer – att arbeta med problemskapande beteende - del 2

Hjälp samma tankar – Undvik maktkamp

<https://www.spsm.se/studiepaket-npf/moment-4/>

Studiepaket
NPF

Change Your Lenses...

Hur tänker du kring ohjälpsamma och hjälpsamma tankar?

Ohjälpsamma tankar

- Det är personligt riktat mot mig
- Hon försöker få mig upprörd
- Hon gör det medvetet
- Jag är hopplös - jag kan inte kontrollera situationen
- Alla tittar på mig för att se hur jag hanterar det

Hjälpsamma tankar

- Det är inte personligt – det händer med fler
- Hon vet inte hur detta påverkar mig
- Hon försöker bara få sina behov tillgodosedda
- Jag kan bara göra mitt bästa
- Kollegor finns nära för att finnas till hands

”Kids do well if they can”

Hade han eller hon kunnat göra detta på ett annat sätt hade han/hon gjort det!

Det han egentligen säger är ”hjälp, jag kan inte, jag förstår inte, jag mår inte bra!”

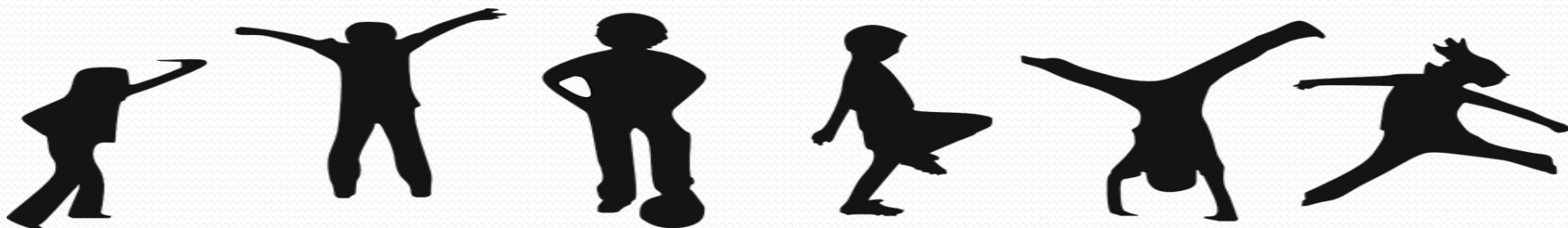
Att möta barn och elever i svåra situationer – att arbeta med problemskapande beteende - del 2

*Trappa för sammanbrott
Vad kan vi göra?*

<https://www.spsm.se/studiepaket-npf/moment-4/>

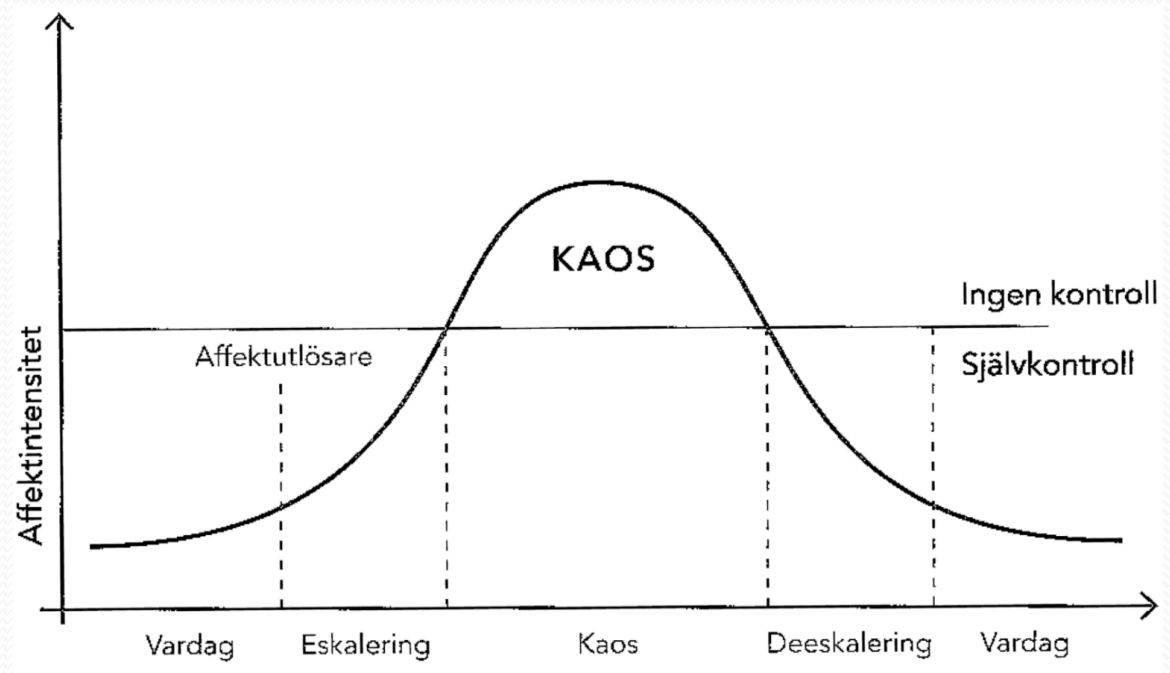

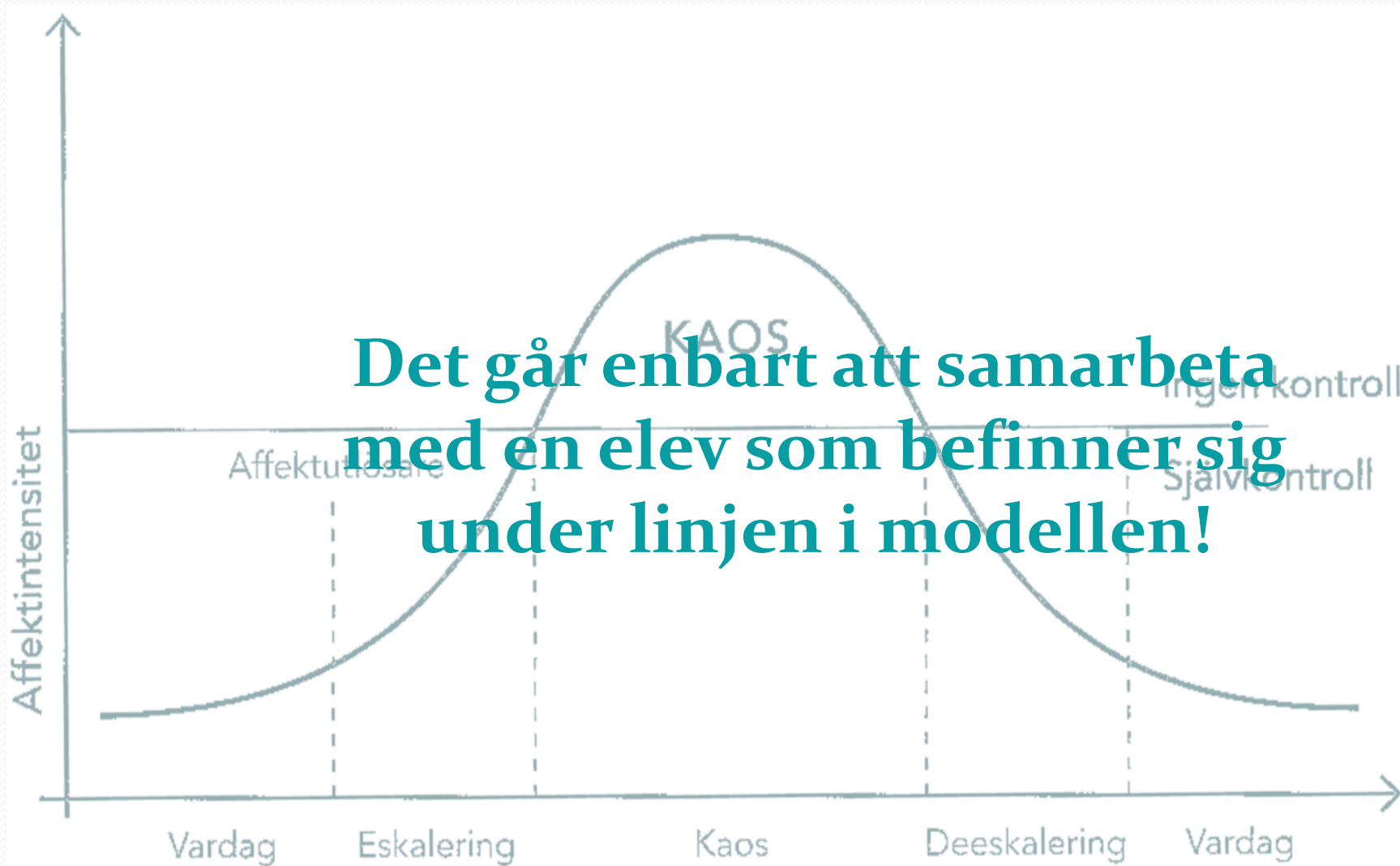
Studiepaket
NPF

Affektutbrottet- olika faser

- Vardag
- Eskalering
- Kaos
- Deeskalering
- Vardag

Plan B

CPS – Collaborative & Proactive Solutions
(samarbetande och förebyggande lösningar)

1. Empati
2. Definition
3. Inbjudan

"Action without
understanding only leads
you back to darkness."

B. Brian Post

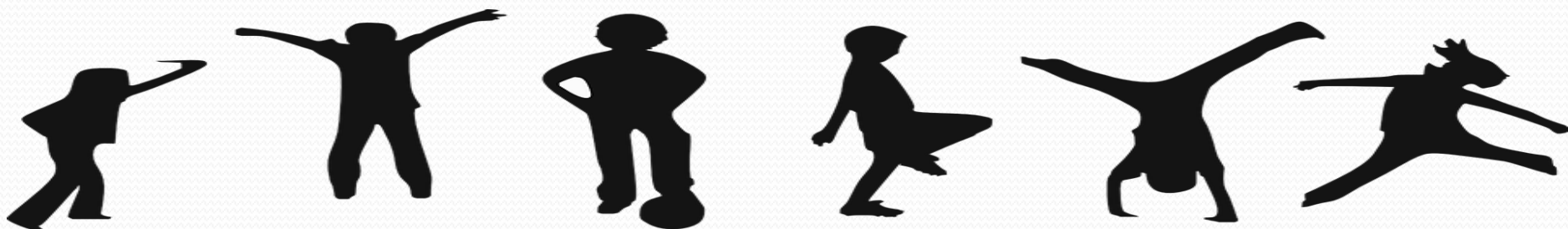
Att möta barn och elever i svåra situationer – att arbeta med problemskapande beteende - del 2

Hur arbetar vi med den pedagogiska miljön?

<https://www.spsm.se/studiepaket-npf/moment-4/>

Studiepaket
NPF

Change Your Lenses...

På vilket sätt arbetar vi gemensamt för att förebygga problemskapande situationer på vår enhet?

Mer information:

- Hemsida Ross Greene: <http://www.livesinthebalance.org/>
- Hemsida Bo Hejlskov: <http://www.hejlskov.se/>
- Bergbom psykolog (affektutbrottsmodellen): <http://bergbompsykolog.se/material.html>
- Spsm "Studiepaket NPF": <https://www.spsm.se/studiepaket-npf/>

Litteratur:

- *Vilse i skolan*, Ross W. Greene
- *Hitta rätt*, Ross W. Greene
- *Beteendeproblem i skolan*, Bo Hejlskov Elvén
- *Problemskapande beteende*, Bo Hejlskov Elvén